

KIRKEGÅRDSGÆNGERNE

Lågen knirkede, da han forsigtigt åbnede den. Det var én af disse låger, der ligner vinduer med tremmer for, helt grå og kolde og ru at røre ved. Lugten af støv og jern hang ved hans hænder, som han gemte væk i sine lommer. Det var ikke koldt, selv om mørket for længst havde sænket sig. Sommervarmen lå stadig i luften, og det var ikke svært at vide, at den var ægte. Lun og behagelig og hverken for varm eller for kold.

Hist og her ragede silhuetter af graner op i luften. Det var svært at skelne himmel fra jord, men snart ville hans øjne vænne sig til mørket, og han kendte alligevel stedet og vidste præcis, hvor de forskellige træer og planter stod. Somme tider følte han det, som om dette var hans andet hjem. Måske engang...

Et lag sand blandet med en ordentlig gang småsten gjorde vejen under hans fødder blød at gå på. Gruset knasede under hans lette sommersko, der blev mere og mere støvede, hver gang det gule sand lagde et tyndt slør over dem. Men det var mørkt, og han så ikke ned. I stedet betragtede han alt omkring sig. Gravstenene og de fine bede foran dem. Her og der lå blomster kunne han se i skæret fra Månen, der uden at handle anderledes end at lyse bemandede sin plads på himlen. Det var et tilfælde, at den lyste i aften. Men selvfølgelig, ellers ville han jo aldrig være kommet. At natten var faldet på, var én ting, men hvis Månen havde holdt fri, ville der have været så dystert på dette sted. Det var bestemt ikke det han ønskede. Hvis det var mørke, han kunne tænke sig, kunne han jo bare lukke øjnene.

Hans skridt var rolige og ubesværede, og det bekymrede ham ikke det mindste, at vinden ruskede vældigt i granernes top. Nede ved jorden skærmede buske og træer for vindens ubønhørlige påtrængenhed, så den susende lyd lød kun svagt i hans ører. Men han lyttede ikke til den. Han lyttede til grusets knasen og hans åndedræt og en enkelt bils vage motorlyd. Orkede ikke at beskæftige sig med lyde, som i sidste ende kunne få ham til at tage afstand fra stedet, få ham til aldrig at komme der mere. Det var også derfor, at han aldrig intenst lyttede efter usædvanlige lyde. Nok var han tryk ved stedet, men hvorfor udfordre skæbnen? Eller måske var det hans fantasi han ikke turde stå ansigt til ansigt med. Det var ikke til at vide, og han tænkte ikke over sådan noget. Mange andre ting havde taget plads i hans sind. Sådan var det altid på disse tidspunkter.

Det havde aldrig været meningsløst at besøge gravstedet. Snarere var det i en søgen efter en mening, at han gang på gang vendte tilbage hertil. En søgen efter et svar på et uformuleret spørgsmål, som han aldrig havde forsøgt at give udtryk for. Ligesom han bare kunne sukke, når han erkendte noget rart eller lagde mærke til nogle af de små

ting i livet, der bare eksisterer for at eksistere. Sukke og give det videre til underbevidstheden. Ønskede ikke at tænke nærmere over det. Ikke nødvendigt.

Som sædvanlig gik han sin faste rute. Denne bestod i at gå en lang omvej til hans "faste hvilested", som han ironisk nok kaldte det. Besøge de få grave, han kendte fra dagtimernes lærdom, hilse på dem og forlade dem, mens han talte antallet af friske blomster og døde blomster. Dem han kunne skelne fra hinanden i det dominerende mørke, i det mindste. De fleste gange var der stort set den samme mængde blomster, døde eller levende, men nogle gange, omkring højtiderne, var det et overdådigt syn at betragte kirkegården. Det var én af de grunde til, at han altid medbragte en lille lommelygte. Han kunne have den hvor som helst, så den var aldrig i vejen, men han brugte den kun sjældent. Legede aldrig med den. Vidste, at så andre lyset, kunne det medføre en ret pinlig situation. Det ønskede han ikke.

Hans sædvanlige gåtur endte altid ved en græsplæne, som han kaldte for "massegraven". I virkeligheden var det en fællesgrav, og hver især havde de bortkomne før deres død ikke haft noget at gøre med nogen af de andre. Måske enkelte...

Også denne aften nåede han hertil. Græsplænen var rektangulær, og både længde og bredde var omfattende. Tilfældigt plantet - således så det ud - stod to birke træer uden alt for mange blade. De så ud som markens fugleskræmsler, med grene strakt ud til alle sider som arme, tynde og splejsede uden frugtbarhed på deres krop. Han fandt frem til midten mellem de to træer og bevægede sig nogle skridt ud, som om han havde fundet en præcis vej over et minefelt. Endnu en gang overvejede han, hvor han var og hvor han skulle hen. Han endte halvt henne ved træerne, hvor han satte sig ned og bøjede hovedet mod græsset i andægtighed.

Hans moder lå begravet her. Død for mange, mange år siden. Han havde end ikke kendt hende særlig godt. Så godt, som en fireårig dreng kender sin mor. Men han havde vel heller ikke lidt afsavn siden. Fået sig en kærlig familie og nok at spise - og tryghed. Intet havde manglet. Måske hans ægte moder, men det var så prisen for et liv uden en psykisk syg mor. Og alligevel havde han søgt tilbage til hendes nærhed, hende, der for længst havde opgivet dette liv. Og deri lå endnu et ubesvaret og uformuleret spørgsmål, for der måtte være noget, som nagede ham omkring hende. En fremmedgørelse, der aldrig havde fået lov til at dominere hans sind. En sorgmodighed over aldrig at have kendt sin moder, ikke at kunne huske hendes ansigt - det, som i fødselens stund havde smilet til ham, mens han lå ved hendes bryst. Men disse tanker nåede ham aldrig rigtig. Måske nåede iltboblerne op til overfladen i det indre hav og bekendte kulør en gang imellem, men der var ingen plads til at indrette hans liv efter sådan noget.

Hvad han tænkte over, til gengæld, var livet, nutiden og fremtiden. Ikke det forgangne, for hvad nytte var det til? Og dog græd han tit, når han var ved graven. Lod tårerne løbe uden at standse dem eller tørre dem bort. Det var en følelse, han havde

brug for. At blive kærtignet af hans egne tårer. Så kunne han i fred og fordragelighed tænke over begivenhederne i hans liv, både gode og knap så gode, uden at skulle bekymre sig om andet end deres konsekvenser. Indse ordenen eller det regerende kaos, smile, le eller græde over sine egne højstemte følelser, der tilsyneladende havde deres eget liv. Og ingen så ham. Det var det vigtigste.

Egentlig var der ikke noget særligt ved denne aften. Det var end ikke fuldmåne. Somme tider, når den var fuld, gik han længere eller kortere ture, trådte ekstra hårdt i gruset og kærtignede græsset og buskene med sine ru hænder. Ikke på grund af, at Månen var fuld, snarere fordi han vidste, at man altså opførte sig anderledes, når den var fuld. Den havde en større påvirkning på ham i kraft af, at han vidste, at sådan skulle det være. Tænkte han ikke nærmere over.

Dog var denne aften anderledes end alle de andre, for de havde været stilfærdige og harmoniske. Denne aften tegnede hurtigt til at blive anderledes, for mens han respektfuld havde bøjet sit hoved mod jorden, havde han hørt en svag lyd. Glemte den et øjeblik. Tænkt over den et sekund. Været bevidst om den hele tiden. Men den var ikke til at tage fejl af, for han kendte den fra hvert skridt, han tog på gruset. Stødt og roligt som et åndedræt - ikke hans, for det tog stadig kraftigere til - nærmede det sig, blev højere og fyldte mere og mere af hans sinds tankefulde tomhed. Han kunne pludselig ikke få hold på hverken tanker eller noget andet. Sad knælende som en statue af sten, der i underdanighed over for dens skaber bøjer sit hoved. Kunne ikke bevæge sig.

Skridtenes herre tog sig god tid til at nyde stilheden. Standsede undervejs, gik lidt igen, standsede endnu engang. Og hver gang lyden holdt op, tænkte han, at det var den rene fantasi, det pure opsind. Hans sind og hjerte, der drev gæk med ham. Men så kom lyden igen som en maskine, der i et bestemt tempo udfører sit arbejde med en altoverdøvende larm eller en iørefaldende skarp lyd, der irriterer noget så grusomt.

Endelig fandt han modet frem fra inderlommen, trak lommelygten op, men ombestemte sig. Han ville ikke lyse. I stedet drejede han forsigtigt sit hoved for at se efter den fremmede - eller det... Fantasien havde frit løb nu, hvor alle de andre velorganiserede tanker var stivnet, og de særeste tanker gik igennem hovedet på ham. En masseorder, der søgte gravens stille bifald, havde målrettet fundet vejen dertil for som sin sidste gerning den nat at tage fat på hans krop og skabe et kunstværk, som kirkegården kunne være stolt af. Eller en søvngænger med hvid natkjole søgte sin moders støtte i nattens utryghed, men ville snart vågne forvirret op og give sig til at skrigе, så hjertet ville flygte af bar rædsel. Eller... Tankerne blev ved som en syndflod, og han stod magtesløs over for dem. Og intet forhindrede den fremmede i at komme nærmere.

Han anede snart skyggen af et højt menneske i lyst tøj. Han havde lyst til at råbe fjendtlige ord til ham for at holde ham på afstand, men det hele var gået hurtigere end forventet. Var det farligt? Typer, som befandt sig her på denne tid af natten, kunne vel næppe være helt normale. I denne panikkens stund tænkte han ikke over, hvordan almindelige mennesker så ville opfatte ham, en vant kirkegårds(nat)gænger. Måske var det bedre, hvis han havde gemt sig blandt granerne og så bare tiet helt stille. Måske havde det tjent hans skæbne bedre. Men nu var det altså desværre sådan, at han kunne ses lige så tydeligt, som han kunne se den fremmede. Og lyset faldt tydeligt på denne og blottede det lyse, korte hår.

Han blev, hvor han var, selv om fornuften fortalte ham, at han skulle løbe og løbe, indtil højhusenes skygger kunne skjule ham. Hjertet var gået i stå. Tanken fortalte, at nu kunne han hverken gøre fra eller til. Derfor kunne han ligeså godt give sig tilkende. Farligt eller ej, det var da i det mindste spændende.

"Hej...!?" sagde han relativt højt. Ordet bølgede som et ekko igennem hans sind, og han følte det som en evighed, før den fremmede lettere betænksom svarede ham:

"Hm... Hej..." Der var en pause, mens de to unge mænd stirrede vagtsomt på hinanden.

"Ja, øh, det er jo svært at finde på noget at sige," sagde den fremmede.

"Det er det jo. Hvad laver du her? Jeg besøger min mors grav," sagde den sørgende.

"På denne tid af døgnen? Jeg nyder stilheden og roen," svarede den anden fredeligt.

"Hvad hedder du? Jeg hedder Michael." Der var en vist ængstelse i hans tilkendegivelse.

"Hvad jeg hedder? Hm... du kan kalde mig 'Skyggen'," svarede pseudonymet.

"Har du da ikke et rigtigt navn?" Mistroen anedes i stemmen.

"Det andet er sjovere. Mystisk og fængende." Skyggen satte sig ned i græsset.

"Jamen, øh, så kan du jo passende kalde mig for 'Genfærdet'," svarede Michael med et nervøst grin og fortsatte: "Sådan føler jeg mig i hvert fald nogle gange."

"Ja, man ved aldrig, hvad der foregår på kirkegårde midt om natten. Det er også derfor, jeg er her. Jeg lovede mig selv at besøge alle kirkegårde i landet, før mit liv var omme..." Han lød stolt.

"Har du da ikke andet at lave? Jeg kommer her kun, når jeg har brug for det."

"Hvem sagde, at jeg ikke havde brug for det? Jeg nyder det, og det er grund nok. Tror jeg da," sagde Skyggen tvivlende.

"Jeg er ved at få ondt et vist sted af at sidde her. Skal vi ikke finde en bænk og snakke lidt?" spurgte Genfærdet.

"Om hvad dog?" kom det spidsfindigt fra skyggen, hvis ansigt stadig ikke var lyst op.

"Det ved jeg ikke... Tanker?"

"Hvad ellers? Men... hm, det var jo ikke derfor, jeg var kommet," oplyste Skyggen eftertænksomt.

"Hvorfor så?" spurgte Michael psykologisk og rynkede brynene.

"Måske, fordi jeg troede, at dette sted var anderledes end de andre. Et eller andet sted må der være en kirkegård, som får mig til at hvile i fred uden absolut at skulle dø først. Jeg har brug for det," tilføjede han ærgerligt.

"Brug for det? Ja, det har jeg da også. Sikker også mange andre, men vi er vel bare utraditionelle. Men hvorfor søge efter det perfekte sted? Det er jo ikke ligefrem himlen, dette," sagde Michael spydigt.

"Nå nej, men altså alligevel. Det er bedre end at være... derude!" Han gik på forhånd ud fra, at begrebet 'derude' var defineret.

"Derude? Og hvor er det så?"

"Næsten alle vegne. Centrum, du ved. De steder, hvor der er mange mennesker. Der bryder jeg mig ikke om at være. Har du det ikke sådan?" Skyggen lød som et fortabt barn.

"Det ved jeg ikke. Mennesker er ikke bare en gruppe, en masse. De er vel lige så individuelle og personlige som os, men jeg vil nok give dig i, at mange mennesker på et sted kan gøre mig utryg. Men kun, hvis jeg ikke kender dem," sagde Genfærdet trøstende.

"Det er vel nok det. Jeg kan ligefrem høre dem tale om mig, negative ord og udstrålinger. Jeg hader det," sagde Skyggen fortvivlet og dybt irriteret. Efter en lille tænkepause, svarede genfærdet Michael:

"Er du sikker på det? Nogle gange tror man bare, at folk ser på én med onde blikke, men i virkeligheden går de bare i deres egne tanker og betragter alt, som passerer forbi dem. Alt ser de på, men de glemmer tit at være tilstede. Altså være i nuet. Så det skal man nok ikke bide sig alt for meget mærke i, hvis du forstår mig."

"Tjo, det er jo nemt nok for dig at sige." Han holdt en pause og fortsatte kort efter: "Jeg taler ikke med så mange mennesker. Hverken piger eller drenge. Jeg har nogle enkelte venner, men somme tider føler jeg, at jeg let kunne undvære dem. De føler ikke som mig!" De sidste ord udtalte han brutalt og alligevel desperat.

"Nu ikke overdrive, vel? Jeg har mange venner, og hver af dem har deres egen måde at føle på. Men de har de samme følelser som mig. Og nogle personer udtrykker ikke deres følelser så tydeligt. Derfor tror man ikke, at de føler så meget eller så dybt eller anderledes eller hvad det nu er."

"Det kan godt være, men der er alligevel ingen, der forstår mig. Ingen ved, hvad jeg snakker om, når jeg fortæller om mine kirkegårdsbesøg. De anser mig for sær, så derfor er jeg holdt op med at snakke med så mange, når de ikke kan acceptere mig for den, jeg er. Jeg elsker denne stemning. Og om natten er der ingen larmende biler ude på vejen til at ødelægge den. Desuden er der meget rarere nu, køligere end om dagen. Solen er jo stegende hed for tiden."

"Det er den... Nå jeg vil altså sidde et eller andet sted. Mine ben er ved at falde fra hinanden. Jeg kender et godt sted. Der sidder vi også i skygge," grinede Michael til Skyggen, der trak på skuldrene. Det var ikke til at se, om han smilede. De gik over til en bænk, der stod foran (eller bagved) et stort grantræ.

"Sidder i skygge... Den er god med dig. Det næste bliver vel, at du tager et kors mod vampyrer frem. Nå nej, det er hvidløg, er det ikke?" Genfærdet overhørte den sidste bemærkning og fortalte, at

"dette er stedet jeg tager hen, når jeg har brug for at græde ud. Græde følelser ud, som jeg ikke kan fortælle nogen om. Jeg tror, at jeg føler mine følelser dybere end mange andre. Det er hverken bedre eller dårligere end andre mennesker, bare anderledes. Mere uforståeligt. Forstår du det?" spurgte Michael alvorligt.

"Det tror jeg. Mine venner forstår mig heller ikke. De kan ikke se det interessante ved grave og stilhed og harmoni og fred og alt det andet dejlige. Jeg er ikke som dem. Det er det, du mener, ikke?" Michael nikkede anerkendende og sagde:

"Det er lige præcis det, jeg mener. Det er i hvert fald ikke almindeligt at tage på kirkegårdsbesøg midt om natten. Og endnu mindre almindeligt at møde et andet menneske dér, og så oven i købet én, der ved, hvad man taler om..." Han var i godt humør nu, og det smittede af på Skyggen.

"På dette sted, Drømmenes Verden, som jeg kalder det, hedder jeg Skyggen. Men uden for murene er mit navn Jesper." De tryggede hinanden i hænderne, nu de var ordentligt introduceret til hinanden.

"Det her minder om én eller anden sort form for blind date," mente Michael. "Bort set fra, at du så skulle have været en pige, eller også skulle det have været mig," skyndte han sig at forsikre.

"Ja, men alligevel. Med en pige ville jeg i hvert fald ikke have kunnet snakke om dette. Jeg mener: Når jeg åbner mig for en pige, så skal jeg have kendt hende i lang tid. Og som jeg sagde før, kender jeg jo næsten ikke nogen mennesker. Så jeg ville sikkert være gået i stå eller flygtet forlængst." Jesper kiggede ned på gruset.

"Du har nok ret. Det er lettere at snakke med andre drenge eller fyre om den slags. Gad vide, om piger også føler sådan?"

"Det tror jeg. Der er nok mange, der har det ligesom os. Hvordan har vi det egentlig?" spurgte Jesper.

"Hvordan vi har det... det ved jeg ikke. Vi er vel... ensomme. Er du ensom?" En lang tænkepause fulgte.

"Hm... Det er jeg vel. Jeg søger bort fra alle de andre, fordi jeg ikke mener, at der er nogen, der forstår mig. Jeg har heller ingen kæreste. Jo, jeg er nok ensom." Det lød som de terapier for alkoholikere, hvor man på tur rejser sig i rundkredsen og siger: "Jeg hedder (udfyld selv), og jeg er alkoholiker."

"Og mig... Hvad med mig egentlig? Jeg kommer her tit for at nyde sørgmodigheden. Min mor er begravet her. Det er lang tid siden. Om det var af ensomhed, ved jeg ikke. Det håber jeg ikke. Jeg har det godt her. Og derhjemme har jeg det vel også godt. Jeg tænker, når jeg er her. Over de store spørgsmål i livet, men også hvorfor min mor døde fra mig. Hvor jeg var på det tidspunkt. Hvordan det ville være, hvis hun stadig var her. Måske kunne hun indgyde mig mod nok til at møde alle de andre mennesker uden frygt." Han sukkede dybt og pustede al luften ud, før han indåndede en slurk igen. "Selv om jeg ikke har det som dig, frygter jeg alligevel mennesker - mest af alt piger - på en eller anden måde. Men det er nok snarere mig selv, jeg frygter. Vil ikke risikere at miste noget, såre mig selv. Ikke gøre mig bemærket. Jeg føler nogen gange, at jeg ikke er god nok til dem. Men det er vel meget almindeligt at føle sådan. Jeg vil gerne møde nogle søde piger inde i byen eller til en fest eller et eller andet, men nu har jeg været til mange fester de foregående år, og jeg har aldrig kunne gøre noget ved noget som helst. På den ene side vil jeg gerne have en kæreste, på den anden side vil jeg ikke lægge alt for megen energi i det. Kender du det?"

"Nej, ikke rigtigt. Jeg undgår det helt. Det er så meget nemmere at vælge ikke at prøve, og jeg føler ikke behov for noget andet, så derfor lader jeg naturens orden være, som den er. Hvis det er meningen, at jeg ikke skal blive værdsat af andre end mig selv - hvis jeg da gør det - så lad det være sådan. Jeg har selv valgt det." Jesper kiggede mod himlen.

"Selv valgt det? Det lyder rigtigt. Somme tider drømmer jeg om at have en pige. Dagdrømmer, ikke sådan om natten. Jeg ved ikke... jeg leder måske efter den perfekte pige. Jeg ved ikke, hvordan hun ser ud, bare hun ser sød ud, så er det nok. Det er det, der er indeni, der skal være perfekt. Det er svært at beskrive hvordan. Men hun skal være uskyldig af sind, frem for alt." Michael så fast besluttet på Jesper.

"Jeg ved, hvad du mener. Hun skal være romantisk, udadvendt, åben, alt det der. Er det ikke sådan?"

"Jo. Og så skal det være ægte. Hun skal ikke være en pige, der desperat leder efter nogen at være sammen med en aften, fordi hun altså mener, at hun har behov for det. Det skal være naturligt, helst romantisk. Ikke møde hende på en café eller et andet sted inde i byen, hvor man decideret kigger efter nogen. Kun hvis jeg tilfældigvis er inde i byen. Bare det er tilfældigt og ikke beregnet. Så er det automatisk romantisk." Genfærdet havde iført sig menneskeklæder og smilede op mod himlen og drømte sig langt væk. Til et bedre sted.

"Skæbnen. Det er Skæbnen, du taler om. Lidt naivt at tænke sådan, men det er vel at foretrække frem for noget realistisk. Men hvis man skal være bare lidt sådan... fornuftig, så kan man vel sådan set godt se, at det vist nok ikke nytter noget... at gemme sig væk. Slet ikke sådan nogle steder som dette." Stemmen lød lidt usikker til at starte

med, men de sidste ord gemte på en selvsikkerhed og erkendelse, som underbevidst havde banet sig vej. "Jeg orker det ikke, må jeg indrømme, for det er som et marked, hvor man hele tiden vælger og vrager blandt folk man møder. Vejer dem og finder dem enten for lette eller for tunge. Så er det lettere at tage folk, som de er, uden at tænke så meget over det." Jesper lod til at have faste principper.

"Måske bør jeg ikke tænke så meget på piger, som jeg gør. Jeg tænker hele tiden over, at jeg savner én. Jeg længes ikke efter nogen, for jeg kan ikke huske, hvad der er at længes efter. Men jeg savner én at holde af, én at elske, én at vise mine følelser overfor, nusse og kramme. Og nogle gange synes jeg ikke, at det er retfærdigt, at jeg har det sådan, når alle dem jeg kender har kommet sig med Gud-ved-hvor-mange i deres unge år. Og det der med at gemme sig væk har du nok ret i. Jeg kommer her for at blive trøstet af min mor, men det er jo lidt svært for hende, kan jeg jo godt se. Alligevel er det det nemmeste bare at falde ind i mig selv, sådan som jeg gør, når jeg er her. Det er en dejlig flugt fra realiteterne." Selvironisk kiggede han på Jesper, som nikkede. "Men igen er det selvfølgelig noget, jeg har valgt på en eller anden måde. For jeg kunne vel godt have gjort som dem - ladet mig nøjes med det, som bød sig. Jeg har været forelsket mange, mange gange. Tælle det på ti hænder. Dem ville jeg gerne have ladet mig 'nøjes med'. Jeg forelsker mig hurtigt og egentlig uden at tænke mig om, så havde de budt sig, så ville jeg jo nok have været som de andre."

"Behøves du i det hele taget tale med mig om det? Du ser ud til at klare det meget godt selv..." Han kiggede væk.

"Nu du siger det... Nej, spøg til side, det var da egentlig sjovt, at vi kom til at tale om det. Har forelskelse noget med en kirkegård at gøre? Jeg bliver da tit sørgmodig af kærlighed, når den altså ikke bliver gengældt - og det gør den aldrig - og så søger jeg hen til stilheden i denne have. Gør jeg det mon af ensomhed... eller for at gemme mig selv væk?" Spørgsmålet hang i luften som en tåge, der virkede som inspiration for Jesper.

"Ensomhed er vel så meget. Både lykkelig og ulykkelig. Det kommer nok an på ens indstilling til det. Går man og leder efter nogen, er man nok ulykkelig ensom. Men det tror jeg ikke engang er ensomhed, for ulykkelig ensomhed er nærmest modsætninger. Den absolutte form for ensomhed er vel at blive eneboer, og det vælger man frivilligt. Man vælger den ulykkelige ensomhed, skulle man tro, men vælger man det selv, tror jeg, at den nok er ensom, men alligevel lykkelig på en eller anden uforståelig måde. Derfor er den absolutte ensomhed en lykkelig ensomhed. Sådan må det hænge sammen. Min ensomhed er derhenad. Jeg tænker ikke så meget over den. Jeg hviler mere i mig selv, har det ikke dårligt. Jeg har indstillet mig på, at der ikke dukker noget op. Foreløbig. Der skal meget til at forstå mig." Jesper valgte også enetalen. Hvorfor ikke kalde det for monologer, nu de talte om ensomhed?

"Mens du har snakket - jeg har altså hørt efter - tænkte jeg over, om jeg i virkeligheden er ensom. Det er jo altid piger, der får mig til at føle mig ensom. Det føles som ensomhed, men det er nok bare en misundelse - at andre tager mine drømme og opfylder dem selv - og længsel, der fører til noget, der ligner ensomhed. Det er nok ikke sådan ægte ensomhed. Jeg er ikke desperat efter at finde nogen, og jeg har heller ikke opgivet håbet. Jeg er i venteposition og finder mig i det, som livet byder mig. Men er jeg så utilfreds med min ensomhed - og det er jeg! - bør jeg nok kæmpe hårdere imod end bare at give op på forhånd og tage hertil. Jeg må indrømme, at somme tider har jeg lyst til virkelig at slå mig løs. Jeg gør bare aldrig noget ved det, som jeg har fortalt. Jeg er fyldt med modsætninger, og der er ikke langt fra det ene til det andet, for det ene øjeblik har jeg lyst til et og det næste det modsatte. Bort set fra det, så kunne det være meget sjovt at udfordre mig selv, flirte lidt..." Michael så op i luften, så efter sine drømme, vurderede, om de var for højt oppe til at kunne nås. Jesper tog over, hvor Michael slap, mens han eftertænksomt kiggede på en gravsten med rynket pande:

"Det er da rigtigt nok. Det kunne være sjovt. Men det kræver gåpåmod. Er det ikke det, de kalder det?" Michael nikkede et sted langt inde i hans tankeverden. "Men jeg vælger selv, vi vælger selv, om vi er for svage til det eller ikke har brug for det eller netop har brug for det. Det er nøgleordet. 'Vælger', for det er lige det, vi gør! Vi vælger ensomheden frem for andre menneskers selskab - og måske en piges. Sålænge man bare selv har et valg! Det er måske også derfor, at der er så mange unge mennesker, der går i byen og leder efter den såkaldte 'rette'. De vil ikke opgive håbet om den anden. Og det skal man da heller ikke. Men der er tid nok. Jeg er ikke gammel." Jesper smilede og så så lettet ud, som man gør, når man har været toilettet efter sådan at skulle tisse. Michael benyttede pausen til at tage over:

"Nå ja. Måske har jeg allerede givet op. For svag... det er måske derfor, jeg kommer her så tit. De døde har for længst givet op, men jeg, jeg har hele livet for mig. Og at jeg kan tænke over det og se at det jo nok er lidt forkert, viser at jeg ikke har givet op, gør det ikke? Så egentlig kan jeg ikke se, hvad jeg laver her. Jeg har lyst til at tage ind til byen eller et eller andet sted. Jeg kan mærke noget i mig. En følelse, som vil have, at jeg skal slå vejrmøller eller et eller andet vildt! Den hører i hvert fald ikke til her." Michael var blevet helt hektisk, og hans blik flakkede fra det ene sted til det andet. Han kunne have givet sig til at rive gravene op eller plante bedene om, men i stedet fik Jesper noget af hans energi.

"Du har måske ret. I hvert fald i, at der ikke er så langt fra modsætningerne hos dig. Lige før sagde du, at du netop ikke ville gå i byen og lede efter en pige." Han lød overrasket og alligevel med på den.

"Det var før. Man har vel et standpunkt til man tager et nyt." Det nikkede Jesper genkendende til. "Desuden er det jo ikke for at finde en pige, ikke sådan lige præcis det

i hvert fald. Drømmen om én er nok, til jeg finder hende. Det er bare for at have det sjovt. Det har jeg lyst til nu, og er det så ikke rigtigt at tage det valg at følge sin intuition?!" Han begyndte at gå.

"Men hvad så med gravene?" spurgte Jesper uden selv at vide, hvad han egentlig mente med det.

"De ligger her nok engang, hvis vi skulle få brug for dem.," sagde Michael ironisk. Uden et ord gik de mod udgangen. Først da de nåede den knirkende låge, sagde de atter noget til hinanden.

Solen var så småt begyndt at stige op i øst. Der var spredte skyer, kunne man se på himlen, og solen ville nok først være på himlen et par timer senere. En enkelt stjerne lyste stadigvæk. Ensom og forladt et sted i galaksen. Men den havde valgt at give Jorden sit lys. Selv valgt det. Sammen vandrede de to fyre ind mod byen. De ville vise, hvem de var, og ikke hvad de lukkede dem inde i. De havde aldrig kendt til ægte ensomhed, og hvis de troede, at de havde gjort det, var de blot forkælede og ikke klar over deres egen situation. De var unge og havde livet foran dem. De greb mulighederne og valgte at leve i nuet. Mere var der vel ikke behov for. Kun drømme og håb. Og begge dele havde de. Jeg ville gerne sige, at de levede lykkeligt til deres dages ende, men jeg kan ikke love noget. Jeg er kun deres Skæbne, der hviler over dem som de tunge stjerner dækker himlen med deres lysende tæppe.

26.06.1996, af Stefan J. J. Gunnensen